

הגאון רבי אליעזר סילבר שליט"א

והנה הופיע הרב סילבר ויצר עסקנות תוקפנית, כובשת, מסתערת על המתנגד — ומה שעוד יותר קשה — על הרקניות. כי אפשר ללחום נגד מתנגדים, אבל איך ללחום בחלל ריק? כיצד לכבוש ואין איש? איך להתקיף מה שאיננו?

וכך אמר הרב סילבר: אם הגיעו לחופי אמריקה עניים מרודים ללא פרוטה בכיסם, ונעשו מרוכלים לעשירים מופלגים, למיליונרים — למה לא יהיה אפשר שמעמיהארצות וברות יגדלו תלמידי חכמים, לומדים וגדולי התורה?

הוא מקשה והוא מתרץ. ומ„תירצו“ יצאה לא ישיבה זו או אחרת אלא תנועת הישיבות שנעשתה לגורם יוצר, פועל ומפעיל. ולא היתה כמעט אחת כיניהן שהרב סילבר לא נתן ידו לה, לא תרם מכיסו וממרצו להחזקתה.

בפעולתו זו — ובשטחים אחרים — יצר גשר בין יהדות שממנה גדל, יהדות ליטא יהדות של הגאון מוילנא, של ה„הפץ היים“ ורבי חיים עוזר, יהדות תוססת בשפע השפעה רוחנית, תלמודית-שכלאית, לבין שממה מבחינה תורנית שהיווה אז, לפני כחמישים שנה, הציבור היהודי באמריקה.

הוא הרס אדישות, חסל העדר-פעולה, הוקיע חוסר-ישיע, והתחיל תקופה של פעולות כבירות לחיזוק הדת. באישיותו בלבד היה די להוציא אנשים משווי משקל של אדישות, משאננות של „מה איכפת לי?“..

למרות זאת, מהותו העיקרית גנוזה בפני-מיותו ונעלמת מן העין ומה שנראה הוא רק העודף העולה על גדולתו של נפש גדושה, עתירת נכסים רוחניים.

כי מקופל האיש בתוכו ובתוך ד' אמות של הלכה, אשר בהם כל מאוויו כל עתותיו וכל מחשבותיו; אלא שד' אמות של אלה מכי-

בתקופות שעברו נתקלים אנו בתואר „רב המדינה“. רב המדינה כיצד? רב שהתבלט לא רק בגדלותו בתורה אלא גם בעסקנות. איש כזה היה נושא בעול כל הקהלות של המדינה, היה דואג לשלומן, זו. א. לשלום בתוכן ולשלום ביניהן, בין קהלה לקהלה. ויהיה דואג לצרכיהן הכלליים, לאלה שהיו משותפים לכמה קהלות ולא היה בכוחה של כל אחת מהן לשאת בעולם לבדן.

בימינו אנו בוטל התואר אבל הצורך לא בוטל, להיפך, בעיותיהן של קהלות ישראל נתברו ונחמרו, ואין בכוחה של כל אחת מהן לפותרן בכוחותיה בלבד. רבני הקהלות גם הם עומדים לפני קשיים כאלה, שאין ביכולתם להתגבר עליהם בכח עצמם. לזה, ולמבצעים מיוחדים, כלליים, נהוץ מאמץ משותף, ונהוץ אישיות מרכזית שתגייס את הכחות הנפרדים ותפעיל אותם למטרה מסוימת ובכוון אחד.

אישיות כזו הוא הרב ר' אליעזר סילבר שליט"א, הוא „רב המדינה“, למעשה. כי אין קהלה קדושה בכל רחבות ארצות הברית וקנדה שהרב סילבר לא בא אתה במגע, לא העניק לה עזרתו בשעת הצורך, ואין פעולה לתורה ולחזוק הדת במדינה שלא נתן לה מהודו ומרצו, ואין ציבור שלא הסעירו ברוחו, בהתלהבותו.

הרב ר' אליעזר סילבר הוא כולו עסקנות. הוא יצר עסקנות חרדית באמריקה, וכבש לה שטחים רחבים. במקום שמה לא דרכה רגלו של מנהיג חרדי, הוא חולל מהפכה ביהדות החרדית בארץ זו.

כי עד הופעתו כאן היתה יהדות זו מסתפקת במועט — וזה היה באמת מעט מאוד. די היה לה לשמור על הקיים, והקיים היה זעום מאוד. היה יהדות זו במצב של הזנחה ואדישות, של נסיגה מתמדת.